

WAAROM NIET

BENCHRESTSCHIETEN ?

Guido Davids

De meeste schutters hebben er al van gehoord, sommigen hebben er zich al aan gewaagd, maar voor een vrij grote groep schutters is het benchrestschieten nog steeds een onbekende discipline.

Vreemd eigenlijk, want terwijl je eender welk geweer afstelt, ben je in feite al aan het "benchresten". Je laat je wapen vooraan en achteraan op een steun rusten ("rest") ; je zit aan een tafel of een bank ("bench") en je probeert het wapen zo stil mogelijk te houden.

Welnu, het officiële benchrestschieten is in feite niets anders. Een manier om een wapen precies af te stellen wordt aldus verheven tot discipline zelf.

Voordelen

Benchresten mag je rustig de meest comfortabele manier van schieten noemen. Je moet niet rechtstaand of knielend een wapen in evenwicht proberen te houden; je moet ook niet op de grond gaan liggen, zeker in de winter geen aangename bezigheid.

Voorts maak je gebruik van het nauwkeurigste richtmiddel, de kijker. Dus ook mensen van wie het zicht niet meer 100% is komen aan hun trekken; veel schutters met diopter, vaak brillendragers, klagen erover dat ze hun resultaten met de jaren zien verslechteren.

Bij het benchresten neem je gewoon een kijker. Probleem opgelost, ook voor brillendragers.

Tony Boyer, de beste benchrestschutter ter wereld, draagt bijvoorbeeld een bril en is niet meer van de jongsten. Ook zwaarlijvige schutters en mensen met een handicap vinden het zeer aangenaam om vanaf een tafel te kunnen schieten. Schieten, ook trainen, -en dat is het leuke- wordt op deze manier geen karwei, maar echte ontspanning.

En per slot van rekening gaat het daar toch allemaal om, niet ?

De Discipline

Ik hoor sommige lezers al zeggen : hoe eenvoudig ! Niets is echter minder waar. Doordat iedereen met een rustend wapen schiet worden de resultaten natuurlijk ontzettend veel beter dan wanneer je zonder steun liggend, staand of knielend moet schieten. Maar je mag geen appels met citroenen vergelijken. Alles is *binnen* een discipline even eenvoudig of even moeilijk. Uiteindelijk komen ook hier de goede schutters toch weer bovendien. Dat je het kruis maar hoeft stil te houden en af te trekken, is theorie en geen praktijk.

Om te beginnen is een kogel geen laserstraal; het blijft een projectiel dat op verre afstand naar een doel wordt geschoten. Een kogel treft dan ook (meestal) niet exact het richtpunt. De kunst bestaat erin je munitie zo precies *mogelijk* te maken. Leken zijn er altijd over verwonderd dat verschillende munitie zo verschillend schiet. Insiders weten wel beter. Vervolgens is het uiterst moeilijk trekkerdruk naar achter uit te oefenen zonder het wapen ook maar een fractie te laten bewegen.

Ook moet men rekening houden met de wind. Wind ?! Inderdaad , iedere kogel , ook eentje die met meer dan 900 meter per seconde wordt afgevuurd, wordt door de wind in meer of mindere mate afgebogen. De kwestie is alleen : hoeveel ? En hoe kan ik daarmee rekening houden terwijl ik aan het mikken ben ?

Je ziet, het wordt steeds minder eenvoudig. Want de verschillen in resultaat tussen de schutters zijn zo klein dat een verschil van 1 millimeter het verschil betekent tussen de eerste plaats en een plaats achteraan in de middenmoot. Daarom ook dat in officiële grote wedstrijden (en in Amerika, de bakermat van het benchresten, overal) je een zee van vlaggen ziet die de schutter moeten toelaten de factor wind zoveel mogelijk uit te schakelen. Zo gebeurt het dat er bijvoorbeeld opzettelijk centimeters naast het doelwit geschoten wordt om de kogel toch nog netjes in het doelwit terecht te laten komen. Dit vereist veel durf, maar ook, en vooral, veel training .

afb. 1 : Een benchrestwedstrijd in Amerika ; let op de betonnen "tafels" en de vele vlaggen

Overigens is het bij het benchresten niet om het raken van de "bull" te doen. Je mag je schoten 5 cm of meer ernaast laten vallen. Alleen de spreiding van de groep telt. Iets concreter: elke schutter moet 5 kogels op dezelfde schijf schieten en dit moet hij 5 maal doen, proefschoten niet meegeteld. Op de 5 officiële schijven schiet hij dus in totaal 25 schoten, niet meer en ook niet minder.

Om nu te controleren dat er niet gefraudeerd wordt door maar 3 of 4 schoten te doen (als er goed geschoten wordt zie je toch maar 1 "gat" en kan je dus niet nagaan of er werkelijk 5 schoten afgevuurd werden) worden er achter de wedstrijdschijven bewegende " backers " geplaatst, die elk schot kunnen registreren. Dan wordt de grootste afstand tussen de 5 kogels gemeten en de diameter van de kop vervolgens afgetrokken (wie bijvoorbeeld met een 6 mm. kop schiet en precies in hetzelfde kogelgat zou schieten heeft geen "spreiding " van 6 mm. maar van 0 mm natuurlijk; vandaar de aftrek). Het uiteindelijke wedstrijdresultaat wordt bepaald door de uitslag van de 5 schijven op te tellen en weer te delen door 5.

Op die manier heeft een schutter bijvoorbeeld "6 mm." geschoten. Het gaat dus altijd om het gemiddelde, niet om de beste kaart ! Het spreekt vanzelf dat 1 slechte kogel volstaat om je groep en misschien ook je hele wedstrijd te beslissen. Geen eenvoudige opdracht dus !

De Uitrusting

Benchrestschutters hebben de reputatie met de meest precieze wapens ter wereld te schieten en dat is ook zo. Alleen met dit soort wapens is het mogelijk op 100 m. afstand een gemiddelde spreiding van 5mm of soms minder te houden en zelfs groepen van 2 (!) mm worden regelmatig geschoten. Benchresters zijn dan ook echte perfectionisten. Zij willen het maximum aan precisie uit hun wapen halen.

Alle vernieuwingen om schietprestaties te verbeteren komen dan ook uit de benchrestwereld. Zo is het 6BR kaliber dat voor de 300 meter -schutters gemeengoed is geworden duidelijk afgeleid van het benchrestkaliber 6PPC.

Om die hoge graad van precisie te bereiken worden daarom wapens vervaardigd die specifiek voor het benchresten ontworpen zijn. Typisch is bijvoorbeeld een zeer breed en vlak voorhout, ideaal om kantelen te voorkomen, maar een onding voor wie staande moet schieten. Verder worden kijkers gebruikt met een enorme vergroting, meestal 36x of zelfs 40 en 45x (vast !). Ook de dikke lopen die elke trilling moeten opvangen zijn een vanzelfsprekendheid.

De dikte en de lengte van deze lopen wordt bepaald door de gewichtsklasse waarbinnen het wapen moet vallen. De "light varmint" -klasse aanvaardt alleen wapens tot 10,5 pond, zeg maar 5 kg, kijker inclusief; de "heavy varmint"-klasse gaat tot 13,5 pond.

Als men dikke, zware lopen wil gebruiken moet men dus ergens gewicht gaan besparen. Dat gebeurt dan op de kolf. De meeste benchrestkolven zijn synthetisch, vederlicht, ontzettend stijf en, zoals een auto, gelakt in alle mogelijke kleuren. Het resultaat is een wat futuristisch uitziend geheel, maar het blijft een "gewoon" wapen, geen skeletgeweer.

*afb. 2 : Boven een "heavy varmint" , onder een "light varmint" benchrestgeweer; beide gekamerd in 6PPC.
Het verschil in gewicht geeft alleen een klein verschil in terugslag .*

Het belangrijkste evenwel blijft het kaliber waarmee geschoten wordt. Steevast wordt er geschoten in 6 PPC, het nauwkeurigste kaliber dat er bestaat op 100 en 200 meter. Sommige schutters proberen het nog steeds met hun "good old" .222 Rem, maar ze moeten het telkens weer afleggen tegen deze "nieuwe" patroon. Tot in de jaren zeventig werd de benchrestwereld inderdaad gedomineerd door de creatie van Remingtons Mike Walker, de .222 Remington.

Niet dat er niet geëxperimenteerd werd om deze patroon naar de kroon te steken.

Overall in Amerika doken "wildcats" op, nieuwe patronen en kalibers, maar geen enkele slaagde erin de .222 Rem te verbeteren.

Het is dan ook de enorme verdienste geweest van 2 figuren, de Amerikaanse tandarts Lou Palmisano, en zijn vriend, wapenmaker Ferris Pindell, dat wel te doen. Zij herwerkten een oud Russisch kaliber tot hun nieuwe supernauwkeurige "cartridge" (vandaar PPC).

Wie voor het eerst een 6PPC patroon ziet, zal zeker opmerken hoe "raar" die eruit ziet.

Geen lange, smalle huls, maar een kort dikke ! Het is even wennen, maar als je de resultaten ziet die je met dit kaliber kan bereiken, ben je vlug gewonnen voor deze dikkerdjes.

De bedoeling van deze vorm is een gelijkmatiger ontbranding van de kruitkolom te geven.

Ongelijke verbranding betekent ongelijke druk, ongelijke druk betekent minder of meer snelheid, en dit betekent dan weer afwijking in kogelbaan en dus minder precisie.

Fabrikanten zijn nooit snel geneigd om een hele nieuwe productielijn op te zetten voor een "nieuw" kaliber. Ook voor Palmisano en Pindell bleven de deuren gesloten. Uiteindelijk - en de Amerikanen schamen er zich nog altijd voor - was het Sako, een Europese firma, die het waagde (met succes) een fabrieksgeweer in 6PPC te bouwen. Vandaag de dag zijn de andere Europese topmerken ook gevolgd : Grünig & Elmiger, Blaser, Keppeler ...

Sako doopte het kaliber 6PPC U.S.A., maakte de kamer en ook de nek iets ruimer zodat hun eigen munitie zonder enige aanpassing van de huls verschoten kon worden. De Sako munitie in 6PPC geldt dan ook als de meest precieze fabrieksmunitie die er te krijgen valt.

Beginnende benchrestschutters kunnen op deze manier een relatief goedkoop 6PPC -wapen met enkele dozen munitie kopen, vervolgens de hulzen zelf herladen en klaar is kees.

De Amerikaanse 6PPC (niet te verwarren met de Europese "U.S.A.", hoe gek het ook klinkt) is iets enger en de nek is zo eng dat de hulzen eerst afgedraaid moeten worden , anders gaan ze er niet in ! Kant en klare fabrieksmunitie bestaat niet; de schutter moet zijn eigen munitie maken ... maar hij vraagt niet liever ! Benchresters weten dat ze geen uitvluchten moeten zoeken : ze zijn zelf verantwoordelijk voor hun resultaten, zeker als ze beschikken over een Amerikaans topgeweer à la Kelbly, dat al snel met kijker een 200.000 oude Belgische franken kost . Maar zoals gezegd, zo duur hoeft het niet te zijn. De uitstekende Sakos kosten minder dan 1/3 en de resultaten mogen ook gezien worden.

Zelf Doen !

Wie eenmaal begint met benchresten, houdt er er gezonde verslaving aan over. De drang en de wil om steeds kleinere groepen te schieten werkt zeer aanstekelig. Per slot van rekening schiet men in eerste instantie tegen zichzelf; de uitdaging bestaat erin steeds beter te willen doen door je materiaal nog een beetje te perfectioneren en nog wat "vaster" te schieten.

Stap eens naar de schietstand, schiet eens enkele keren 5 kogels in een groep vanop een steun en vergelijk je resultaat met dat van een echte benchrestster. Je zal onmiddellijk nieuwsgierig worden en je afvragen hoe het komt dat hij zoveel beter schiet. Dan ben je pas goed vertrokken, want je wil dat óók kunnen ...

Is het niet jammer dat deze uit Amerika overgewaarde discipline geen olympische discipline is ? Anders zou de belangstelling al langer gegroeid zijn. België en Nederland blijken hier erg achterop te hinken : elk jaar wordt er een wereldkampioenschap benchrestschieten gehouden; vorig jaar in Nieuw-Zeeland , 2 jaar geleden in Italië ...

Bijna alle Europese landen vaardigden hun ploegen af, Duitsland en Frankrijk zelfs twee. Ook Italië, Engeland, Zweden, Spanje, Oostenrijk namen het op tegen Amerika, Australië enz... Alleen Nederland en België ontbreken op het appel. Wel is het zo dat in ons land en ook in Nederland de geschikte accommodatie vaak ontbreekt . Benchrestwedstrijden worden niet alleen op 100, maar ook op 200 meter of yards geschoten (ook hier wordt weer het gemiddelde berekend). En hier wringt het schoentje : wij hebben alleen de mogelijkheid om op 100 meter te schieten, vaak dan nog binnen in een gesloten schietstand , waar wind helemaal geen rol speelt. Benchrestwedstrijden worden in België en in Nederland anders wel regelmatig georganiseerd. Ga daarom eens een kijkje nemen, of beter nog : doe gewoon mee !

Inlichtingen kunnen verkregen worden bij benchrestpromotor
Patrick Cammers
en dit op het nummer 015/31.17.13.